

Euskara hizkuntza-tipologiaren eremuan

1. Oinarrizko datuak

- **Irakasgaia:** Euskara hizkuntza-tipologiaren eremuan
- **Modulua:** Hizkuntza eta Literatura: ME II
- **Izaera:** Hautazkoa
- **ECTS kredituak:** 3
- **Iraupena:** 3 aste
- **Irakaslea:** Uxoa Iñurrieta Urmeneta

2. Irakasgaiaren laburpena

Ikasgai hau hizkuntza-tipologiaren inguruko sarrera bat izango da; euskararen ezaugarriei erreparatuko diegu bereziki, eta tipologiak hizkuntzen ikas-irakaskuntzan duen eraginaz ere arituko gara.

3. Gaitasunak

Ikasgai honetan, gaitasun hauek landuko dira berariaz:

- [24239] Hizkuntzen aniztasunari eta hizkuntza-gaitasunari buruz hausnartzea, eta inguruko hizkuntzak horren arabera kokatzen jakitea.
- [24240] Tipologia desberdineko hizkuntzen artean berdintasunak eta desberdintasunak identifikatzeko gai izatea.
- [24241] Eskolako hizkuntzen ezaugarri tipologikoak ezagutzea, ikasleen hizkuntza-gaitasuna indartzeko jarduerak prestatu ahal izateko.
- [24242] Hizkuntzaren arauak ezagutzea eta, testuinguru soziolinguistikoaren edota baldintza pragmatikoen arabera, haiek moldatzen jakitea.
- [24243] Askotariko informazio-iturriak erabiltzea, haietatik informazio garrantzitsua ateratzeko eta informazio hori kritikoki analizatzeko, ebaluatzeko eta interpretatzeko.

Horiez gain, titulazioari dagozkion beste gaitasun hauek ere (oinarrizkoak, zeharkakoak, orokorrak eta espezifikoak) landuko dira:

- [CB7] Ikasleek beren ikasketa-arloarekin lotutako testuinguru zabalagoetan (edo diziplina anitzekoetan) eskuratutako ezagutzak eta arazoak konpontzeko duten gaitasuna aplikatzen jakitea.
- [CB10] Ikasleek ikasteko trebetasunak izatea, beren kabuz eta autonomiaz ikasten jarraitu ahal izateko.
- [CT1989] Espezialitatearen eremuko berezko lengoia zientifikoa erabiltzea.
- [CT1990] Ingelesez irakasten diren ikasgaietan, ingelesa ahoz eta idatziz erabiltzea.
- Ikas-irakaste prozesua planifikatzea, garatzea eta ebaluatzea, heziketa-prozesuaren bidez irakasgai bakoitzari dagozkion konpetentziak eskuratzeko. Horretarako, ikasleen hasierako mailari eta prestakuntzari erreparatuko zaie, modu indibidualean zein zentroko beste irakasle eta profesional batzuekin elkarlanean.
- Informazioa (ahozkoa, inprimatutakoa, ikus-entzunezkoa, digitala edo multimedia) bilatzea, lortzea, prozesatzea eta komunikatzea; informazio hori ezagutza bihurtzea eta ikas-irakaste prozesuetan espezializazioari dagozkion materietan aplikatzea.
- [CE1573] Espezializazioari dagozkion ikasgaien plangintzan, irakaskuntzan eta ebaluazioan esperientzia hartzea.
- [CE1581] Ikasleen nortasunaren garapenari eta ikaskuntzari eragiten dioten balizko disfuntzioak ulertzea.
- [CE1582] Ezagutza, trebetasun eta gaitasun intelektual eta emozionaletan oinarritutako proposamenak egitea.
- [CE1583] Hainbat gaitasun eta ikasteko erritmo dituzten ikasleei eragiten dieten hezkuntza-egoerak identifikatzea eta planifikatzea.
- [CE1505] Ikasleen ikasteko gaitasunean eta eskola-errendimenduan eragiten duten faktoreak eta prozesuak identifikatzea eta baloratzea.

4. Irakasgai-zerrenda (gaitegia)

- Hizkuntza-tipologia eta hizkuntzaren unibertsalak
- Tipologia lexikoa, morfologikoa, sintaktikoa eta fonologikoa
- Tipologiaren eragina hizkuntzen ikas-irakaskuntzan

5. Bibliografia

Oinarrizko bibliografia

- Giacalone, A. (2011). *Typology and second language acquisition* (Vol. 26). Walter de Gruyter.
- Hualde, J.I. & Ortiz de Urbina, J. (ed.). (2003). *A Grammar of Basque*. Mouton de Gruyter.
- Moravcsik, E. A. (2012). *Introducing language typology*. Cambridge University Press.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Bosque, I. & Demonte, V. (1999). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madril: Espasa.
- Comrie, B. (1989). *Language universals and linguistic typology: syntax and morphology*. 2nd edition (1st edition: 1981). Chicago: University of Chicago Press.
- Comrie, B. 1990. *The world's major languages*. Oxford: Oxford University Press.
- Croft, W. (2002). *Typology and universals*. 2nd edition (1st edition: 1990). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Dixon, R.M.W. (1994). Ergativity. *Cambridge Studies in Linguistics*, 69. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fernandez, B. & Ortiz de Urbina, J. (2007). *Hizkuntzari itzulia 80 hizkuntzatan*. UEU.
- Hawkins, J.A. 1990. A parsing theory of Word Order Universals. *Linguistic Inquiry* 21, 223-261. or.
- Hawkins, John A. 2004. *Efficiency and complexity in Grammars*. Oxford: Oxford University Press.
- Huddleston, R. & Pullum, G.K. (2002). *The Cambridge Grammar of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jung Song, J. (2001). *Linguistic Typology: Morphology and Syntax*. Harlow: Longman Linguistics Library.
- Ladefoged, P. & Maddieson, I. (1996). *The sounds of the World's Languages*. London: Blacwell
- Manning, C.D. (1996). Ergativity. *Argument structure and grammatical relations*. Standford: CSLI.
- Mitxelena, K. (1981). Galdegaia eta mintzagaia euskaraz. *Euskal Lingüística eta Literatura: Bide berriak*. Bilbao: Universidad de Deusto. 57-81.
- Moreno Cabrera, J.C. (2004). *Introducción a la lingüística. Enfoque tipológico y universalista* (2ª edición). Madrid: Síntesis.
- Pinker, Steven. 1994. *The Language Instinct*. London: Penguin.
- Whaley, L. J. 1997. *Introduction to typology. The Unity and Diversity of Language*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Webgune interesgarriak

Amarauna (UNESCO Etxea), Munduko hizkuntzak euskaraz: <http://www.amarauna-languages.com>

Ethnologue: <http://www.ethnologue.com/>

Foundation for Endangered Languages: <http://www.ogmios.org/>

Linguamón, Casa de les llengües: http://www10.gencat.cat/casa_llengues/AppJava/ca/index.jsp

Lenguas del mundo (gaztelaniaz): <http://www.proel.org/index.php?pagina=mundo>

Sareko Euskal Gramatika: <https://www.ehu.es/seg/>

UNESCO, Endangered Languages: <http://www.unesco.org/new/en/unesco/themes/languages-and-multilingualism/endangered-languages/>

UNESCO Katedra: <http://www.unesco-hizkuntza-katedra.ehu.es/p292-home/eu/>

WALS, World Atlas of Language Structures: <http://wals.info/index>